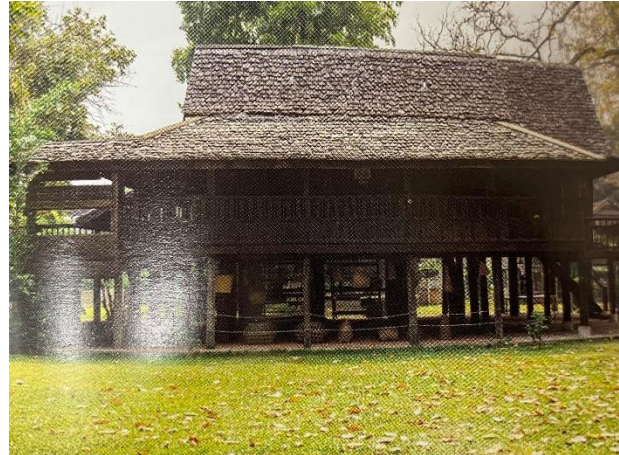

เรือนไทลื้อ (หม่อนตุด) Tai Lue House

เรือนไทลื้อหรือเรือนหม่อนตุด เดิมเป็นของ นางตุด ใบสุจันทร์ ซึ่งเป็นชาวไทลื้อที่ตั้งรกรากอยู่บ้านเมืองหลวง ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เรือนหลังนี้เป็นเรือนไม้ขนาดกลางลักษณะเป็น เรือนสองหลัง หน้าเปียง หมายถึงมีองค์ประกอบของเรือน ๒ หลังคือ ห้องด้านตะวันออกเป็น "เฮือนนอน" โถ่งกว้าง สมาชิกในครอบครัวจะนอนรวมกันในห้องนี้ โดยใช้มุ้งหรือม่านกันเพื่อแบ่งเป็นสัดส่วน อีกเรือนด้านตะวันตกคือ "เฮือนไฟ" หรือห้องครัว อยู่เสมอรระดับเดียวกับพื้นเรือนนอนตรงกลางระหว่างชายคาของเรือนทั้งสองเชื่อมต่อกันทำเป็นรางน้ำฝน เรียกว่า "ฮ่อ่งลิน" หน้าเรือนทั้งสองเป็นพื้นที่โล่งซึ่งเรียกว่า "เต็น" ถัดจากพื้นที่เต็นออกมานอกชายคาของชานบ้าน มีระเปียงเกาะไปเชื่อมกับชานหลังบ้าน หลังคามุงด้วยแป้นเกล็ด (เดิมมุงด้วยกระเบื้องดินขอ) ส่วนใต้ถุนสูง ๑.๕ เมตร (เดิมสูง ๒ เมตร ใช้เป็นคอกวัวควาย หรือนั่งทำงานบ้าน เช่น ทอผ้าปั่นฝ้าย จักสาน และเป็นที่เก็บครกมองตำข้าว บันไดมี ๒ ด้าน คือที่ชานหน้า และชานหลังบ้านเรือนหลังนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ พ่อหน้อย หลวงสามหม่อนตุดเป็นผู้สร้างขึ้นโดยซื้อเรือนไม้เก่าจากบ้านป่าก้าง อำเภอดอยสะเก็ด แล้วใช้ช่างถึง ๓ เชือก พร้อมวัวควายที่พ่อหน้อยหลวงมีอยู่ไปชักลากมา นำมาสร้างเป็นเรือนไม้ซึ่งมีรูปทรงงดงามเรียบง่ายแบบเรือนสามัญชนไม่ใช่เรือนของคหบดีผู้มั่งคั่ง หรือคหบดีเจ้านาย

เรือนของหม่อมตุมมีสภาพทรุดโทรมไปตามกาลเวลา จนเกินกำลังที่ครอบครัวใบสุชั้นจะรักษาไว้ แต่เนื่องจากเสน่ห์ของตัวเรือน อันสามารถถ่ายทอดเรื่องราวในอดีตได้เป็นอย่างดีรวมถึงภาพลักษณ์ในวิถีชีวิตแบบล้านนาจึงเป็นสิ่งดึงดูดให้คนมาเยี่ยมชมเรือนหลังนี้เสมอ ๆ ทั้งคนในแวดวงสื่อมวลชนและการศึกษา

บรรณานุกรม

ฐาปนีย์ เครือระยา. (2554). เรือนล้านนากับวิถีชีวิต. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฐาปนีย์ เครือระยา. (2558). เรือนพื้นถิ่นล้านนา. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฐาปนีย์ เครือระยา. (2565). เรือนโบราณล้านนาในลุ่มน้ำปิงพิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สามารถ สิริเวชพันธุ์. (2537). เรือนชนบท. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุภาพร นาคบัลลังก์. (2549). พิพิธภัณฑ์เรือนโบราณล้านนา. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.